

kupoval, in ravno terg bi branil marsikomu, da bi ne nadenjal preveč cene svojega blaga v škodo kupavajočih domačinov; na tergu bi se pa dobila tudi marsiktera reč, ki je nimajo stacune na prodaj. Ker je nam torej spodletelo zastran terga z lesom, naj bi se nam saj teržni dan naklonil vsak teden, kar bi bilo koristno posamesnim, pa tudi celi soseski.

Iz Novega mesta 15. avgusta. M. P. — Naj vam, drage „Novice“, objavim, kako neutrudljivo se tukaj ukvarjajo z lepoticenjem cerkvá in z prezidovanjem in zboljšanjem poslopij. Kar se tiče zaljšanja cerkvá, so si velike zasluge pridobili naš občeljubljeni gospod prošt in ž njimi vred vsi korarji. Oni zaljšajo farno cerkev od znotraj in zunaj na svoje stroške. Dali so prva dva stranska žertvenika ponoviti in zvonik iznova kriti po gotiškem obrisu, ki se bo kmalo dodelan prijazno oziral po bližnjih dolinah in daljnih gorah. Krit bo s ploščicami, in viditi je, da mu ga ne bo para ne blizo ne deleč. Leta 1856 je bila na mertvišču sozidana lepa kapelica, in več kot polovico stroškov so visokočastiti gosp. korar F. J. na se vzeli. Kar pa zboljšanje poslopij zadene, naj povem, da stanovniki tū svoje hiše zlo prezidujejo in iz temnih sob svetle delajo. Nekatere hiše starelega okusa so se letos lepo prezidale. — 2. in 3. septembra bodo pri nas milostljivi gospod knezo-škof birmali začemši to sv. opravilo v Št. Rupertu, kjer so vpervič duhovno pastirstvo začeli in kaplan bili.

Iz Kranja 17. avg. J. V. — Končalo se je tudi pri nas šolsko leto in učitelji z učenci vred se veselijo počitnih dni. Bilo je pa to leto v naši glavni ljudski šoli v vseh štirih razredih 363 učencov — 228 fantov in 135 deklet. Razun teh je pa še obiskavalo šolo za ženske dela 43 deklet, nauk petja 40 učencov, nauk risanja 42, nedeljsko šolo v dveh razredih pa 200 učencov. Število vseh učencov je po tem bilo 563. Po narodu so vsi Slovenci bili, razun štirih Lahov iz Tersta in nekaj nemških Korosčev, ki so jih starši le-sem poslali, da se tū v slovenskem mestu slovenskega jezika naučijo. 9. in 10. dan t. m. je bilo konecletno izpraševanje; učenci so dobro odgovarjali. Drugi dan popoldan so se z dostojno slovesnostjo najpriidnišim šolske darila delile; poprej so pa učitelji in učenci nekaj pesem zapeli.

Iz Ljubljane. V saboto je bil po navadi rojstni dan Njih Veličanstva presvitlega našega cesarja s cerkveno slovesnostjo v stolni cerkvi praznovan; veliko sv. mašo so peli premilostljivi gospod knezoškof; pričujoči so bili Njih eksc. deželni gosp. poglavar z vso višjo civilno gospôdo; tukajšno c. kr. vojaško kerdelo pa je za se obhajalo cerkveno svečanost poleg kolodvora pod milim nebom. Popoldne je v praznovanje slavnega godú bilo kosílo pri svetlemu gosp. nadvojvodu Ernst-u, zvečer pa veselica pri prevzvišenemu deželnemu gosp. poglavarju grofu Chorinski-mu. — Gospod prošt Kos so za general-vikarja, dosluženi gosp. šolski svetovavec Šlaker pa za častnega kanonika izvoljeni.

Novičar iz domačih in ptujih dežel.

Iz Dunaja. Kakor se kaže, se ta mesec še ne bojo začeli veliki zbori državnega svetovavstva, zakaj pretekli teden je menda odbor 21 državnih svetovavcev svoje posvetovanja še le končal; kar je ta zbor sklenil, se bo pred še natisnilo, in en iztis potem vsakemu državnemu svetovavcu izročil, da bo vsak za-se vse dobro domá prevdaril in vedil, za česa bo šlo v velikem zboru, ki se po vsem tem tedaj ne bo začel pred prihodnjim mescom septembrom.

— Po ministerskem ukazu od 30. julija se imajo tudi na Horvaškem in Slavonskem za manjše pravde krajne sodnije ustanoviti, v katerih bojo možje (razsodni možje) sodili; začele se bojo te sodnije 1. oktobra t. l. Ob enem je ministerstvo velelo, naj se okrajne sodnije razun Zagreba

tudi na Reki, v Varaždinu, Karlovcu in Oseku napravijo in naj sodijo v vseh takih pravnih, kjer tožba 100 forintov nov. dn. ne presega.

— 19. dan t. m. so se snidli upniki na kant djane velike tergovske hiše Arnstein-ove in Eskeles-ove na Dunaji, ki je imela cukrarnico ljubljansko, graško in več drugih posestev. Notar dr. Kaiser je dokazal, da premoženje te hiše znaša 4 milijone in 113.814 gold., dolgovi pa 9 milijonov in 156.537 gld. Odbor, ki je prevzel poravnanje teh dolgov, je ponudil vsakemu, ki ima pri tej hiši kaj terjati, 15 gold. za 100, ki mu jih hoče berž odrajtati, pozneje pa utegnejo še 15 gold. dobiti, tako, da za 100 gold. bi dobil vsak upnik 30 gold. Baron Eskeles je potem besedo poprijel in razložil, po kakošnih nesrečah je prišla ta nekdanj tako imenitna hiša na kant; rekel je odkritoserčno, da so svoje špekulacije preveč napeli in čez svojo moč storili. Upniki so bili zadovoljni s to čeravno veliko zgubo, ker so prepričani, da je poštenost te hiše še večja kakor nje nesreča.

— Vremenski prerok prerokuje dolgo in lepo jesen, ki nas bo odškodovala za neprijetno poletje. Prerokuje pa to iz sledečih prikazn: žabe ragljajo še ponoči kakor spomladi, — lastovice spet valijo, — kukovica se je slišala še zadnje dni pretečenega mesca, in prepelica še ni omolknila, čeravno ni žita več na polji.

Ogersko. Iz Pešta 15. avg. Danes zjutraj sta bila na vseh mestnih voglih dva oklica nabita. V enem deželni poglavar fzm. vitez Benedek prepoveduje, da po vsem Ogerskem se ne smejo nikjer in nikomur več bakljade napraviti. Drugi oglas pa zapopada prepoved, po kateri ne sme nihče tistih palic nositi, ki so podobne buzdohanu, ki je bil nekdanj v vojskah navadno orožje; buzdohan je cep z batastim, robotim koncom. Na Ogerskem so začeli zdaj po tej podobi nositi lične glaviče, ki pa jih je deželno poglavarstvo po omenjenem oklicu v versto prepovedanega orožja postavilo, tedaj oestro prepovedalo. Tudi so bili včeraj vredniki vseh nevladnih časnikov na policijo poklicani in bilo jim je v imenu deželnega poglavarstva zažugano, da vsak prestopok zoper tiskarno postavo se bo brez vse milosti kaznoval. — V pondeljek 20. dan t. m. je bil na Ogerskem velik praznik sv. Štefana, deželnega patrona. Veliko se je že davnej pred govorilo o posebnih slovesnostih ta dan, pa bali so se tudi kakošnih posebnih demonstracij. „Fremdenblatt“ piše, da je ogerski primas prišel v Budo in na dan cesarjevega godu pel veliko sv. mašo; na sv. Štefana dan pa bo obhajal cerkveno svečanost deželnemu patronu na čast. Velika gospoda je večidel na deželi. Deželni poglavar je dovolil, da pri procesii na sv. Štefana dan ne bo policije po ulicah; mestne županiji v Peštu in Budi pa ste odgovorne za ohranjenje dostojnega reda.

— Telegraf je naznanil časniku „Fremdb.“ 19. dan t. m. zvečer ob desetih to-le: „Ravno zdaj se jutranjemu dnevu na čast osvetljuje celo mesto. Na več hišah vihrajo velike narodne bandera. Po ulicah je ljudstva vse polno. Eljen-klici in popevanje Szozat-a se slišijo; povsod kraljuje red in mir.“

Iz Oseka 12. avg. V vasi Vertovacu blizo Požega je pred nekimi tedni tukajšna kerčmarica Nina K. svojega moža, s katerim je imela 3 otroke, umoriti dala. Najela je za to hudodelstvo dva človeka. Ko sta ga res zaklala, je vpila in tulila kakor da bi se ji bila največja nesreča zgodila, pa se vé da vse je bilo sleparija. Ker je sodnii bilo znano, da ima z nekim drugim možem opraviti, jo je vkljub vsem joku umora sumljivo zapreti dala; preiskava je razodela, da je res umora kriva. Po nagli sodbi so bili vsi trije 8. dan t. m. v Požegu obešeni.

Iz Reke 11. avg. Včeraj so se podali poslanci reške in bakarske županije in reške tergovske zbornice na Dunaj, da razodenejo cesarju nadloge, ktere žugajo deželi, ako se kmali ne napravi železnica.

Česko. Iz Kerkonoških gor 11. avgusta. Grozno slaba letina nam žuga; rež, poglavitna hrana naših hribovcov, je sicer izprva lepo kazala, pa zavljo deževnega in merzlega vremena smo jo pozno želi in zdaj je ne moremo suhe pod streho spraviti (v teh krajih nimajo kozolcov kakor na Krajskem). Tudi krompir nam zlo gnije.

— Žena Palackova, ki je 25 let za serčno boleznijo bolehal in zavljo ktere je slavni zgodovinar česki večkrat v Nici bil, je 8. dan t. m. na poti iz Nice domú v Bodenbach-u umerla. Rajnka je bila posestnica grajšine Lobkoviške, kjer so jo tudi pokopali.

— V Izbicu so 14. dan t. m. pokopali nekega kmeta in bčelarja, ki so ga njegove lastne bčele do mertvega uklale; šel je pijan k ulnjaku in kaj je počel, se ne vé; al tako so bile bčele razdražene, da še od mertvega so jih mogli ljudje s sikalicami (špricovnicami) poditi.

Stajarsko. Čudna prikazen se je vidila na gori sv. Uršule ponoči od 7. do 8. tega mesca. Oba križa na cerkvi sta kakih 12 do 15 minut se svetela kakor da bi vsa v belem ognji bila; tudi lasje cerkovnika, ki je zavljo te prikazni hitel v turn, so se, ko je gori prišel, tako sveteti začeli. Zrak je bil tako poln elektrike ali nebeskega ognja, kakor naši ljudje elektriko imenujejo, da so se je mežnarjevi lasje in železni pa morebiti pozlačeni križi čez in čez navzeli in po tem sveteli.

Iz Tiroljskega 15. avg. Deževno vremo, ki že skor 3 mesce terpi in je celó tu in tam povodinj napravilo, je zakasnilo vse poljske pridelke; zlasti je turšica zaostala; terta pa k sreči ne boleha tako kakor druge leta.

Istra. Iz Pulja. „Triest. Ztg.“ piše, da so unidan ustavili v Pulji (Pola) barčico, ki je iz Romanje jadrata proti Terstu, obložena z več kištami, ki so bile polne prekucijnih razglasov. Padrona z vsemi njegovimi ljudmi so zaperli, barko pa postavili pod vojaško varstvo. „Triester Zeitung“ je unidan tudi povedala, da so nekateri Italijani teržaški in primorski poslali poklonivno pismo Garibaldi-tu.

Laško 19. avg. Čedalje huji oblaki se vlečejo čez Neapolitansko, zakaj Garibaldi čedalje več moči dobiva, kraljeva moč pa čedalje bolj pojemlje. Vendar še Garibaldi te dni ni nič počel, ker hoče z vso silo na enkrat udariti nad Neapolj. Dolgo pa ne more več terpeti na Laškem tako kakor je zdaj; prenapeto je vse; Laško je podobno vihnemu morju, kteremu se ne kralj sardinski ne cesar francozki, če bi tudi hotla, ne moreta več ustaviti, — Garibaldi si je napisal na bandero svoje geslo „cela mora Italija biti“ in za njim dervi vse. Hudih reči je tedaj še pričakovati. Kadar zmaga Neapolitansko, se bo gotovo lotil Rimskega in pozneje tudi Benečanskega; al tu bo vojska kervava, ker močna armada avstrijska bo branila cesarsko deželo. Za gotovo se pripoveduje, da je v Toplicah bilo unidan sklenjeno, da pruska vlada se ne bo vtikala v vojsko med Lahi in avstrijsko vlado, dokler bojo Lahi sami; — al če bi jim utegnil Francoz pomagati, bo pomagala avstrijski armadi pruska. Sam Bog vé, kaj vse bo iz vseh teh homatij!

Francozko. Iz Pariza. Napoleonov dan — véliki šmaren — je bil letos kakor druge leta; ljudstvo je že vsega vajeno. Cesar je v taboru Šalonskem; 24. dan t. m. bo s cesarico vred nastopil potovanje v Savojo, Nico, Korsiko in Afriko (Algerijo).

Bavarsko. Iz Mnihovnega 13. avg. Železnica med Dunajem in Mnihovem se je odperla z velikimi slovesnostmi. — Posebno pomenljive pa ste zdravici, ki ste ju pri kosilu izgovorila cesar avstrijski in kralj bavarski. „Današnji dan — je rekel cesar Franc Jožef — je več kakor le zedinjenje dveh železnic. Nemška bratovska naroda sta, ki sta si danes približala. Sinovi avstrijski podajo danes roko bratom parskim. In ravno s temi občutki edinosti po-

zdravljamo tudi vse druge nemške rodove in zavezničke. Veselo se danes tudi spominjam tistega dneva, ko sva si pred malo tedni z vladarjem pruskim enih misel v roke segla. Zato slava mojemu kraljevemu bratu in prijatlu parskemu! Slava zvestim in junaškim Parcom! Slava edinosti vladarjev in narodov nemških!“ — To pozdravico je odzdravljajal kralj parski z enakimi nadušenimi besedami in jo sklenil z vošilom terdne edinosti nemške tako-le: „Slava mojemu cesarskemu bratu in prijatlu avstrijskemu! Slava zvestim in v vojski skušenim sinom avstrijskim! Slava edinosti obeh nemških velikih vlad!“

Prusko. Iz Berolina. Naši časniki še celó nič niso spomnili o zdravicih cesarja avstrijskega in kralja parskega. To je čudno. Pa tudi francozki časniki nekako osupnjeni molčijo in le „Patrie“ je te dni spomnila, da Nemci nikoli ne bojo edini.

— V Berolinu kažejo čudno spako, namreč živo telico z dvema glavama. Da pride dvoglavna živina na svet, se večkrat primeri; al malokdaj ostane živa, kakor ta, ki je zdaj že 12 tednov stara; vendar telica je in pije le z eno glavo; tudi le ušesa te glave se gibljejo; telica tudi le s to glavo muka itd.

Rusovsko. Iz Petrograda. Kakor „Morn. Chron.“ piše, stoji 30.000 rusovskih vojakov že v Besarabii, še večje kerdelo pa je že pripravljeno se le-sem podati, tako, da cela armada ob Prutu pod vodstvom generala Lüders-a bo znesla 80.000 vojakov. Po novicah ravno tega časnika se bo rusovski car, spremljan od kneza Gorčakova, prihodnji mesec v Varšavo podal, kamor pride tudi več rusovskih višjih državnikov, in odtod bo šel na Nemško. Odgovornost za to novico prepušamo angleškemu časniku.

Serbsko. Iz Beligrada 12. avg. Sava je spet 4 turške merlice na breg vergla, na kterih so se smertne rane očitno vidile. Tudi poleg Semendrije so 3 merlice iz Donave potegnili. Vseh skupaj je sedaj voda 11 v Beligradu unidan umorjenih in v vodo verženih nazaj dala. Turška vlada pravi, da še 6 ljudi pogrešajo. Turki bi se spet radi sprijeli s Serbi. Te dni se je nek serbsk uradnik v turških toplicah kopal; odtehnal pa je zginil, da ga ni nikjer. Serbska in turška vlada si sicer na vso moč prizadevate pomiriti svoje ljudi; al Beligradčani so vkljub vsemu temu vsaki dan v strahu, da bi se spet ne ponovil kervavi razpor.

Turško. Iz Carigrada 14. avg. Serbska deputacija je naše mesto zapustila. Turška vlada noče spoznati rodovini Obrenovičevi dedinskih pravic do prestola serbskega, vendar jo je volja, ako knez Miloš umerje, sina njegovega kneza Mihela spoznati za naslednika njegovega.

Cernagora. Černagora je zgubila 12. dan t. m. svojega kneza Danila. Ravno ko je hotel v svojo barko stopiti, da bi se bil iz Kotora v Perzagno nazaj peljal, ga je nek Černogorec, Kadić po imenu, skozi trebuh vstrelil. Morivca, kterege je knez iz svoje dežele pregnal in ki se je zdaj nad njim maševal, so berž zgrabili; Danilo je drugi dan umerl, 34 let star in od leta 1852 knez černogorski. 14. dan t. m. so Černogorci prišli po merlica in ga nesli na Cetinje. Že je za naslednika oklican stričnik njegov 21 let stari Nikica (Miklavž) Petrovič Njegoš. Ali bo obveljal za kneza ali ne, bo še le prihodnost razodela. Nikica je bil več let v Parizu in je nek ves udan Napoleonu. Javaljne bo to prav rusovskemu caru. Mala deželica černogorska tedaj utegne spet velik kamen spodtikljeja politiškega biti.

Kursi na Dunaji 21. avgusta.

5 % metaliki 67 fl. 60 kr.

Narodno posojilo 78 fl. 65 kr.

Ažijo srebra 30 fl. 75 kr.

Cekini 6 fl. 28 kr.